

การศึกษาและพัฒนาเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี

Study and Development of Kanchanaburi Jewelry

วรารณ¹ แพ่งป้อง¹ อุดมศักดิ์ สาริบุตร¹ เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม¹

Received: March, 2012; Accepted: September 2012

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ประเภทสร้อยคอ ต่างหู แหวน สร้อยข้อมือ และเพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ประเมินความพึงพอใจของรูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ที่พัฒนาขึ้นจำแนกตามกลุ่มผู้สนใจ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเครื่องประดับ จำนวน 30 ร้าน และประเมินรูปแบบเครื่องประดับอัญมณีจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน นำข้อมูลที่ได้มาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสร้างเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ทำการประเมินความพึงพอใจจากรูปแบบเครื่องประดับอัญมณีที่ได้มีการพัฒนาขึ้น จำแนกตามกลุ่มผู้สนใจ จำนวน 100 คน ซึ่งทำการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า

1. ทราบถึงการศึกษารูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี ประเภทสร้อยคอ ต่างหู แหวน สร้อยข้อมือ จำนวน 30 รูปแบบ
2. การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 รูปแบบ ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$)
3. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบใหม่ที่ได้พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

คำสำคัญ : รูปแบบเครื่องประดับอัญมณี, สร้อยคอ, ต่างหู, แหวน, ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายเครื่องประดับ

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
E - mail : krukea@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research was to study the designs of jewelry of Kanchanaburi Province of necklaces, earrings, rings, wrist chains and to make development on the design of jewelry of Kanchanaburi and to make assessment on the satisfaction level on the designs of the jewelry which were developed and classified in accordance with the groups of interested persons. Data collection was made from jewelry shop business entrepreneurs of 30 persons and the assessment of the designs of the jewelry commented by the opinions of 3 experts. The obtained data were summarized and analyzed for creation of jewelry of Kanchanaburi Province. The assessment of the satisfaction from the designs of the jewelry developed was classified in accordance with interested groups of 100 persons, the accidental sampling of which was made by taking the derived information to analyze for determination of percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The results of the research were with the conclusion as following :

1. Knowing about the study of the designs of jewelry of Kanchanaburi of the types of necklaces, earrings, rings, wrist chains of 30 designs
2. In respect of the development of jewelries of Kanchanaburi Province of 3 designs, Design 1 was rated the best design or of the highest level of ($\bar{X} = 4.75$)
3. In respect of the satisfaction of interested parties toward the jewelry of Kanchanaburi Province, the new design which was developed was rated the best design or of the highest level ($\bar{X} = 4.53$)

Keyword : Designs of jewelry, necklaces, Earrings, Rings, Jewelry Shop Business Entrepreneurs

บทนำ

กาญจนบุรี เป็นดินแดนที่สืบเนื่องทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับกับที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในยุคแรกที่มีลักษณะสังคมแบบล่าสัตว์ เมื่อประมาณ 5,000 ปี ได้พัฒนาเข้าสู่สังคมแบบเกษตรกรรม มีการทำภาชนะดินเผาและเครื่องประดับ หลังจากนั้นจึงได้นำเครื่องมือเครื่องใช้มาหล่อหลอมเป็นโลหะ จากนั้นเมื่อประมาณ

2,000 ปี สังคมได้พัฒนามากขึ้น พัฒนาความเชื่อไปสู่สมัยทวารวดีและขอม ภายหลังจึงเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์ในช่วงสมัยสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ (ระเบียบ, 2543)

จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับการกล่าวขานว่าเป็น “อัญมณีแห่งภาคตะวันตก” (ประสาธ, 2543) มีการขุดพบพลอยไพฑูริยและนิลที่อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ประวัติการขุดหาพลอยและนิล

ที่อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ไม่ปรากฏหลักฐานในทางประวัติศาสตร์ แต่มีคำบอกเล่าต่อๆ กันมาว่า ในสมัยโบราณมีหมู่บ้านบ่อพลอย มีนิลและหินสีต่างๆ อยู่เกลื่อนกลาดในลำห้วยและเนินเขา (บริเวณปล่องภูเขาไฟ)

แนวโน้มของตลาดเครื่องประดับอัญมณีในจังหวัดกาญจนบุรีนั้น เริ่มซบเซาลงมาเกือบทุกปี มาจากสภาพปัญหาของรูปแบบเครื่องประดับที่ซ้ำๆ กัน ไม่มีรูปแบบใหม่หรือแบบที่แปลกแตกต่างออกไป จึงไม่เป็นที่น่าสนใจของกลุ่มลูกค้า (วิเชียร, 2551) กล่าวว่า จากสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ทำให้ความต้องการรูปแบบอัญมณีมีความหลากหลายมากขึ้น ผู้ค้าผู้ผลิตอัญมณีจึงต้องเพิ่มกลยุทธ์ในการขาย หรือพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับผู้ผลิตอัญมณี โดยการสร้างผลิตภัณฑ์ชิ้นใหม่ให้หลากหลายอยู่เสมอ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องประดับอัญมณีของจังหวัดกาญจนบุรี ควรจะต้องการที่จะเพิ่มยอดขายและศักยภาพในการแข่งขัน ต้องดำเนินการพัฒนาโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาในด้านรูปแบบยังไม่มีมีการวิจัยเกี่ยวกับทางด้านรูปแบบ ดังนั้น หากได้รับการศึกษาถึงรูปแบบอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาพัฒนา และปรับปรุงรูปแบบของอัญมณี ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้ผลิต และกลุ่มผู้จำหน่ายอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี สร้างความพึงพอใจได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบเครื่องประดับอัญมณีจังหวัดกาญจนบุรี ประเภทสร้อยคอ ต่างหู แหวน และสร้อยข้อมือ

2. เพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของรูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ที่พัฒนาขึ้น จำแนกรวมๆ ตามตารางที่ 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลของการศึกษาและพัฒนาเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี จากการรวบรวมข้อมูลที่ประกอบด้วยสาระสำคัญ มุ่งเน้นเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎี และหลักการต่างๆ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการศึกษาเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ทฤษฎีทัศนศาสตร์ทางศิลปะและองค์ประกอบทางการออกแบบด้วยการรวมข้อมูลทางศิลปะทั้งหลายด้านเข้าด้วยกัน คือ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ช่องว่างและความคงคามของพื้นผิว (วัฒนะ, 2546)

2. กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด คือ กระบวนการออกแบบของ Earle, 1992 (สมชาย, 2548)

- 1) ความคิดริเริ่มเบื้องต้น
- 2) การกลั่นกรองการออกแบบ
- 3) การวิเคราะห์
- 4) การตัดสินใจ

3. กรอบแนวคิดในการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบเครื่องประดับอัญมณี ในจังหวัดกาญจนบุรี (วัฒนะ, 2545) ดังนี้

- 1) หลักการออกแบบในปัจจุบัน
 - 1.1 พื้นฐานของความงาม
 - 1.2 ความเรียบง่ายของรูปทรง
 - 1.3 คุณสมบัติของวัสดุ
 - 1.4 อายุการใช้งานนาน

2) ความคิดสร้างสรรค์กับการออกแบบเครื่องประดับ

2.1 ด้านความคิด

2.2 ด้านความงาม

2.3 ด้านประโยชน์การใช้สอย

ขอบเขตของการวิจัย

1. เป็นการศึกษารูปแบบเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี ประเภท สร้อยคอ ต่างหู แหวน และสร้อยข้อมือ

ประชากร ได้แก่ รูปแบบเครื่องประดับอัญมณี ที่จำหน่ายใน อำเภอเมือง และอำเภอ บ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีอยู่เดิม จำนวน 30 ร้าน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รูปแบบเครื่องประดับอัญมณีของจังหวัดกาญจนบุรี ที่มีรูปแบบสมบูรณ์ จำนวน 30 ชุด จากร้านผู้ผลิต และผู้จำหน่ายเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี ที่นิยมนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับมากที่สุด คือ ลวดลายจากธรรมชาติ

2. การพัฒนารูปแบบเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องประดับอัญมณี จำนวน 3 ท่าน

3. ประเมินความพึงพอใจ กลุ่มผู้สนใจ ได้แก่ นักท่องเที่ยว กลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้จำหน่าย ประชากร ได้แก่ ผู้ที่สนใจเครื่องประดับอัญมณี ที่มาใช้บริการจากหน้าร้านจำหน่ายของฝากและเครื่องประดับอัญมณี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,000 คน ต่อสัปดาห์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่สนใจเครื่องประดับอัญมณีที่มาใช้บริการจากหน้าร้านจำหน่ายของฝากและเครื่องประดับอัญมณี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว

สะพานข้ามแม่น้ำแคว ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 100 คน ตัวอย่างการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยกำหนดขนาดของการสุ่มตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยว เข้ามาเที่ยวในบริเวณนี้เป็นจำนวนโดยประมาณ 1,000 คน ต่อสัปดาห์ ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ที่ใช้ตัวอย่าง 10 - 15 % (บุญชม, 2535)

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

1. รูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ประเภทสร้อยคอ ต่างหู แหวน และสร้อยข้อมือ

2. ความพึงพอใจของรูปแบบเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี ที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของรูปแบบเครื่องประดับอัญมณี จังหวัดกาญจนบุรี ที่พัฒนาขึ้น จำแนกตามกลุ่มผู้สนใจ ได้แก่ นักท่องเที่ยว กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจรูปแบบเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี โดยตามทฤษฎีทัศนธาตุทางศิลปะ และองค์ประกอบในการออกแบบที่ใช้ในการวิจัยแบบสำรวจรูปแบบเครื่องประดับ

2. แบบประเมินรูปแบบโดยการสร้างภาพจำลองโดยการออกแบบ จำนวน 3 แบบ และเลือกจำนวน 1 รูปแบบ โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องประดับอัญมณี จำนวน 3 ท่าน

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ได้เข้ามาเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 100 คน ที่มีต่อรูปแบบของเครื่องประดับที่มีการพัฒนาขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี

2. ขอลหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งของพื้นที่ เพื่อทำการเก็บข้อมูลแบบสำรวจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี

3. ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสำรวจรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี โดยยกกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เป็นรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี แล้วนำมาหาค่าความถี่ และร้อยละ โดยได้วิเคราะห์การออกแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ บ่งบอกถึงความเป็นจังหวัดกาญจนบุรี มีแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากสิ่งที่อยู่ในจังหวัด คือธรรมชาติ โบราณสถานต่างๆ และรูปแบบที่ต้องนำมาพัฒนาเพิ่มเติม

2. นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับจากแหล่งพื้นที่ที่ศึกษา ในจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูลเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน	ร้อยละ
1. เส้นที่นิยมนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับ		
- ลวดลายจากธรรมชาติ	14	46.70
- ลายจากโบราณ	11	36.60
- ลายจากต้นแบบที่ต้องนำมาปรับปรุงเพิ่มเติม	5	16.70
รวม	30	100
2. รูปทรงของเครื่องประดับ		
- ลักษณะรูปทรงที่ใช้เช่นวงกลม วงรี สี่เหลี่ยม และรูปหัวใจ	20	66.70
- จังหวะของการออกแบบ	8	26.60
- ช่องว่างของภาพ	2	6.70
รวม	30	100
3. สีที่นิยมใช้ในการออกแบบเครื่องประดับ		
- สีของวัสดุที่นำมาทำตัวเรือน	19	63.30
- สีของอัญมณีที่ใช้ในการประดับตัวเรือน	6	20.00
- สีของวัสดุที่ผู้บริโภคต้องการหรือการชุบตัวเรือนสีต่าง ๆ	5	16.70
รวม	30	100

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี (ต่อ)

ข้อมูลเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน	ร้อยละ
4. คุณภาพของเครื่องประดับ		
- น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบภาพ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง	14	46.70
- ความประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดีของภาพ	9	30.00
- การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ของภาพ จะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วง	7	23.30
รวม	30	100
5. ลักษณะผิวของเครื่องประดับที่ผลิตขึ้น		
- มีลักษณะผิวที่เรียบ - วาว	29	96.70
- มีลักษณะผิวที่เป็นคลื่น - ขรุขระ	1	3.30
- มีลักษณะผิวที่หยาบ - ด้าน	0	0
รวม	30	100

จากตารางที่ 1 พบว่าข้อมูลของเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี เส้นที่นิยมนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับเป็นลวดลายจากธรรมชาติ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.70 รูปทรงของเครื่องประดับที่ใช้ คือ ลักษณะของรูปทรงที่ใช้ เช่น วงกลม วงรี สี่เหลี่ยม และรูปหัวใจ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.70 และสี

ที่นิยมนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องประดับ คือ สีของวัสดุที่นำมาทำตัวเรือน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.30 คุณภาพของเครื่องประดับที่ใช้ คือ น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบภาพ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.70 และลักษณะของผิวเครื่องประดับที่ผลิตขึ้นมากที่สุด คือ มีลักษณะผิวที่เรียบ - วาว คิดเป็นร้อยละ 96.70

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลด้านการออกแบบเครื่องประดับ รูปแบบที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้าน

แบบประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบที่ 1	N = 3		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความคิดริเริ่มเบื้องต้น	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การกลั่นกรองออกแบบ	4.67	0.57	มากที่สุด
3. การวิเคราะห์	4.67	0.57	มากที่สุด
4. การตัดสินใจ	4.67	0.57	มากที่สุด
รวม	3.82	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงการประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่มเบื้องต้น, การกลั่นกรองออกแบบ, การวิเคราะห์, การตัดสินใจ

มีค่าเฉลี่ยรวมที่ระดับของรายการประเมินได้ว่ารูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี แบบที่ 1 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $SD = 0.43$)

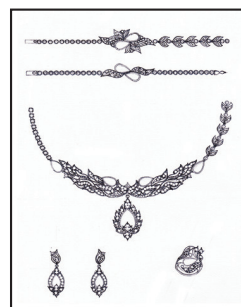
รูปที่ 1 รูปแบบเครื่องประดับ แบบที่ 1 ลวดลายจากธรรมชาติ
ภาพ/ออกแบบ นางสาววราภรณ์ แพ่งป่อง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลด้านการออกแบบเครื่องประดับ รูปแบบที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้าน

แบบประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบที่ 1	N = 3		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความคิดริเริ่มเบื้องต้น	3.67	0.57	มาก
2. การกลั่นกรองออกแบบ	4.67	0.57	มากที่สุด
3. การวิเคราะห์	4.00	1.00	มาก
4. การตัดสินใจ	3.00	1.00	ปานกลาง
รวม	3.83	0.78	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงการประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่มเบื้องต้น, การกลั่น - กรองออกแบบ, การวิเคราะห์,

การตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยรวมที่ระดับของรายการประเมินได้ว่า รูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี แบบที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.835, SD = 0.79$)

รูปที่ 2 รูปแบบเครื่องประดับ แบบที่ 2 ลวดลายจากโบราณสถาน
ภาพ/ออกแบบ นางสาววราภรณ์ แพ่งป่อง

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลด้านการออกแบบเครื่องประดับ รูปแบบที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้าน

แบบประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบที่ 1	N = 3		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความคิดริเริ่มเบื้องต้น	3.67	0.57	มาก
2. การกลั่นกรองออกแบบ	4.67	0.57	มากที่สุด
3. การวิเคราะห์	4.00	1.00	มาก
4. การตัดสินใจ	3.00	1.00	ปานกลาง
รวม	3.83	0.78	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงการประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบที่ 3 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดริเริ่มเบื้องต้น, การกลั่น-

กรองออกแบบ, การวิเคราะห์, การตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยรวมที่ระดับของการประเมินได้ว่า รูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรีรูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.72$)

รูปที่ 3 รูปแบบเครื่องประดับ แบบที่ 3 รูปแบบที่ต้องนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมภาพ/ออกแบบ นางสาววารภรณ์ แพ่งป้อม

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ผลของการประเมินแบบรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 รูปแบบ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณารูปแบบที่มีความเหมาะสมมากที่สุดเพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

แบบประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี	N = 3					
	รูปแบบที่ 1		รูปแบบที่ 2		รูปแบบที่ 3	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความคิดริเริ่มเบื้องต้น	5.00	0.00	3.67	0.57	4.67	0.57
2. การกลั่นกรองออกแบบ	4.67	0.57	4.67	0.57	3.67	1.15
3. การวิเคราะห์	4.67	0.57	4.00	1.00	4.33	0.57
4. การตัดสินใจ	4.67	0.57	3.00	1.00	3.33	0.57
รวม	4.75	0.43	3.83	0.78	4.00	0.72

จากตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยผลของการประเมินรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 รูปแบบ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมกันแล้วประเมินออกมาได้ว่า รูปแบบเครื่องประดับ รูปแบบที่ 1 ลายจากธรรมชาติ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) ดังนั้นจึงเลือกเอารูปแบบเครื่องประดับ รูปแบบที่ 1 มาทำการพัฒนาตามคำแนะนำเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปประเมินความพึงพอใจตามกลุ่มผู้สนใจ นักท่องเที่ยว ในขั้นตอนต่อไป

รูปที่ 4 ต้นแบบรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี ตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

ภาพ/ออกแบบ นางสาววราภรณ์ แพงป้อม

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและข้อมูลด้านความพึงพอใจของกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องประดับ ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นใหม่

รายการที่ประเมิน	N = 3		ระดับ ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. หลักการออกแบบเครื่องประดับ			
1.1 พื้นฐานความงามทางศิลปะด้านการออกแบบ	4.73	0.48	มากที่สุด
1.2 ความเรียบง่ายของรูปทรงที่สมบูรณ์ในตัวเองและโอกาสในการนำไปใช้งาน	4.57	0.53	มากที่สุด
1.3 รักษาคุณสมบัติของวัสดุที่นำมาใช้	4.27	0.54	มาก

การวิเคราะห์รูปแบบของผู้วิจัยที่ต้องการออกแบบให้แตกต่างไปจากเดิมแต่ยังคงไว้ในความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรี ที่เน้นการออกแบบและเก็บรวบรวมข้อมูล จากสิ่งที่มีอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจาก จังหวัดกาญจนบุรีนั้น ได้ขึ้นชื่อว่า ดินแดนแห่งอัญมณี ตะวันตก รวมถึงได้รับคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ที่ต้องการให้มีการออกแบบ ออกมาแล้วเกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้งานได้จริง โดยการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นคือดินหรืออัญมณีสีดำ ประจำจังหวัดกาญจนบุรี มาเป็นตัวหลักที่ช่วยดึงดูดความสนใจจากกลุ่มลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบของเครื่องประดับสามารถบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดได้คือว่าสื่อถึงธรรมชาติที่มีอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีได้อย่างแท้จริง

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและข้อมูลด้านความพึงพอใจของกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องประดับ ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นใหม่ (ต่อ)

รายการที่ประเมิน	N = 3		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1.4 มีอายุการใช้งานนาน	4.25	0.62	มาก
รวม	4.45	0.55	มาก
2. ความคิดสร้างสรรค์กับการออกแบบเครื่องประดับ			
2.1 การสร้างสรรค์ด้านความคิด	4.73	0.46	มากที่สุด
2.2 การสร้างสรรค์ด้านความงาม	4.82	0.41	มากที่สุด
2.3 การสร้างสรรค์ด้านประโยชน์ใช้สอย	4.29	0.55	มาก
รวม		0.47	มากที่สุด
รวมทั้ง 2 ด้าน	4.53	0.51	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี
2. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญผู้เชี่ยวชาญ โดยรูปแบบที่ 1 ลวดลายจากธรรมชาติ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เหมาะสมกับความเป็นเอกลักษณ์ ของจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากว่าในจังหวัดกาญจนบุรีนั้นมีธรรมชาติอยู่ล้อมรอบไปทั่วทั้งจังหวัด ทำให้ผลการประเมินรูปแบบเครื่องประดับอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
3. ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล รูปแบบเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี ครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาพลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรีนั้นยังคงไว้เสมอแก่นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี และรู้สึกถึงความรู้สึกความน่าสนใจ ประทับใจ ต่อรูปแบบเครื่องประดับของจังหวัดกาญจนบุรี ที่สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรีไว้ได้อย่างน่าประทับใจ ความสามารถของกลุ่มผู้ผลิต และจำหน่ายทั้งการพัฒนาแบบเครื่องประดับและกระบวนการผลิต (เรือน) ควบคู่กันไป รวมทั้งสนับสนุนการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบเครื่องประดับ จังหวัดกาญจนบุรี ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกาญจนบุรี และเครื่องประดับที่ผลิตขึ้นใหม่นั้น ต้องเป็นที่ต้องการของตลาดผู้บริโภค มีความแปลกใหม่และมีรูปแบบน่าสนใจ ช่วยเพิ่มยอดขาย
2. การวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการสำรวจตลาด เครื่องประดับอัญมณี เพื่อการออกแบบรูปแบบเครื่องประดับใหม่ ให้เป็นที่ต้องการและพึงพอใจของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

โดยเลือกกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มของผู้สนใจเครื่องประดับ ที่มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะเพื่อเป็นการเพิ่มการขายทางการตลาดว่ากลุ่มผู้บริโภคเป็นกลุ่มใดที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี มากที่สุด ในประเทศไทย ยุโรป อเมริกา และเอเชีย

ดังนั้นรูปแบบเครื่องประดับที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรี ต้องมาจากสิ่งที่มีอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี มาจากสิ่งที่มีอยู่และพบเห็นได้อย่างสม่ำเสมอ เมื่อเดินทางไป ในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยสื่อถึงธรรมชาติที่นำมาเป็นต้นแบบในการออกแบบเครื่องประดับจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดรูปแบบใหม่ๆ ที่น่าสนใจ สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้สนใจได้อย่างลงตัว และเป็นที่ต้องการของตลาดในกลุ่มผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังคงความงดงามของธรรมชาติไว้ได้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดกาญจนบุรีต่อไปอย่างยาวนาน

บรรณานุกรม

กระบวนการออกแบบของ Earle, 1992 (อ้างใน สมชาย เอี่ยมพ่อง. 2548 : 4).
เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของ John W Best (อ้างในทักษิณญา เปรมเล็ก. 2550 : 38).

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประสาธ พงษ์ศิวกาย. (2543). หนังสือพิมพ์ มติกาญจน์. กาญจนบุรี : สำนักพิมพ์ มติกาญจน์.

ระเบียบ กิตติมากุลนเรศ. (2543). กาญจนบุรีศรีภูมิ ตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ครุศาสตร์ลาดพร้าว.

วิเชียร ทาอภัย. (2551). ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับกาญจนบุรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศิริชัยการพิมพ์

วัฒน์ จูทะวิภาต. (2545). การออกแบบเครื่องประดับ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ. (2545). การออกแบบเครื่องประดับสมัยกรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สันติศิริ

สมชาย เอี่ยมพ่อง. 2548. กระบวนการออกแบบของ Earle, 1992. การศึกษาและพัฒนา รูปแบบเครื่องประดับรูปพรรณอัญมณีไทย. กรุงเทพฯ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมชาย เอี่ยมพ่อง. (2548). การศึกษาและพัฒนา รูปแบบเครื่องประดับรูปพรรณอัญมณีไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักทอสมุคกลาง